

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ส่วนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับงานสาธารณสุขมูลฐาน.....	9
ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน.....	15
ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการฝึกอบรม.....	19
ส่วนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม.....	51
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม.....	55
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม.....	59
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม.....	64
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลกระทบจากการนำเสนอความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม.....	68
ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม.....	86
ขั้นตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม.....	107
ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม.....	110
ขั้นตอนที่ 5 ผลการประเมินผลกระทบจากการนำเข้าความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน.....	123
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	125
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	125
วิธีดำเนินการวิจัย.....	126
สรุปผลการวิจัย.....	128
อภิปรายผล.....	131
ข้อเสนอแนะ.....	134
บรรณานุกรม.....	136
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก - แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สาธารณสุข.....	141
- แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม.....	145
- รายละเอียดการสนทนากลุ่ม.....	146
ภาคผนวก ข - แบบประเมินโครงร่างหลักสูตร.....	157
- หลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ.....	200
- คู่มือวิทยากร.....	235

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค - แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม.....	294
- ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนก.....	303
ภาคผนวก ง - แบบประเมินความเห็นชอบสมของหลักสูตร.....	308
ภาคผนวก จ - แบบสัมภาษณ์แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว.....	320
ภาคผนวก ฉ - รายชื่อผู้เขี่ยวน้ำในกระบวนการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	322
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	326

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สมภาษณ์.....	69
2 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่ผ่านมา.....	70
3 จำนวนและร้อยละของปัญหาสุขภาพที่พบในชุมชน.....	71
4 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้ กับชาวบ้าน.....	72
5 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหาของชุมชน.73	73
6 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านประเด็นหรือหัวข้อภายในเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง กับโรค.....	73
7 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา...74	74
8 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเลือก ซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร.....	74
9 จำนวนและร้อยละของความต้องการในวิธีการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน.....	75
10 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้ օsm. ในเนื้อหาที่ เกี่ยวกับโรคที่เป็นปัญหาของชุมชน.....	76
11 จำนวนและร้อยละของความต้องการระยะเวลาในการฝึกอบรม.....	76
12 จำนวนและร้อยละของความต้องการวิทยากรในการฝึกอบรมด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับ วิธีการถ่ายทอดความรู้.....	77
13 จำนวนและร้อยละของความต้องการวิทยากรในการฝึกอบรมด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับ โรคที่เป็นปัญหา.....	78
14 จำนวนและร้อยละของความต้องการเอกสารประกอบการฝึกอบรมสำหรับ օsm.....	78
15 จำนวนและร้อยละของความต้องการด้านคุณภาพวิทยากร.....	79
16 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างสภาพปัญหาและความจำเป็นกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	88

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมาย เชิงพฤติกรรมด้านการดูแลสุขภาพตนของตามสภาพปัจจุบันของชุมชน.....	89
18 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้.....	92
19 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา ด้านการดูแลสุขภาพตนของตามสภาพปัจจุบันของชุมชน.....	95
20 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาวิชา ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ.....	97
21 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชา กับกิจกรรมและวิธีการ ฝึกอบรมด้านการดูแลสุขภาพตนของตามสภาพปัจจุบันของชุมชน.....	99
22 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชา กับกิจกรรมและวิธีการ ฝึกอบรมด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ.....	101
23 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและ การประเมินผลด้านการดูแลสุขภาพตนของตามสภาพปัจจุบันของชุมชน.....	103
24 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับการวัดและ การประเมินผลด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ.....	105
25 เปรียบเทียบความรู้ในเรื่องการดูแลตนของทางด้านสุขภาพ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก่อนและหลังการทดลอง.....	107
26 เปรียบเทียบความรู้ในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก่อนและหลังการทดลอง.....	108
27 เปรียบเทียบทักษะในการดูแลตนของทางด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านก่อนและหลังทดลอง.....	108
28 เปรียบเทียบทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านก่อนและหลังทดลอง.....	109

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน.....	110
30 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาความรู้เกี่ยวกับโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน.....	111
31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาความรู้เกี่ยวกับการใช้ยา.....	113
32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร.....	114
33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร.....	115
34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาระบบการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีปากต่อปาก.....	116
35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาระบบการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการประชุมกลุ่ม.....	118
36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาระบบการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว.....	119
37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาระบบการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดอบรม.....	120

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีต่อเนื้อหาวิชาชีววิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการพูดในที่ชุมชน.....	121
39 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน.....	123
40 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ.....	305

บัญชีภาพ

ภาพ

หน้า

- 1 ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
เรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ.....50